

Pelastustoimen palvelutason toteutumisen arviointi 2024
Oma valvonta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta

Yleistä

Lakisääteisten palvelujen toteuttaminen on kuvattu pelastustoimen palvelutasopäätöksessä. Voimassa oleva palvelutasopäätös on voimassa ajalla 1.1.2024-31.12.2027. Palvelutasopäätös sisältää kuvaukset pelastustoimen palveluista, varautuista resursseista, niiden painotuksista ja toiminnan kehittämisestä.

Palvelutasopäätöksessä ja hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa määrätään, että vuosittain palvelutason toteutumisesta annetaan arviointikertomus.

Hyvinvointialueen itsensä laatiman kertomuksen lisäksi aluehallintovirasto laatii arvion pelastustoimen palvelujen tilasta. Edelleen aluehallintoviraston julkaisema arvio perustuu vuoden 2023 tietoihin.

Pelastustoimen palvelut

Pelastuslain mukaan hyvinvointialueella tulee olla pelastuslaitos pelastustoimen tehtävien hoitamiseksi.

Pelastuslaitos varautuu pelastustoimelle kuuluvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen kaikissa oloissa. Pelastustoimen lakisääteiset tehtävät ovat:

- Hälytystoiminta
- Onnettomuuksien ehkäisy
- Kemikaali- ja räjähdievalvonta
- varautuminen ja väestönsuojelu.

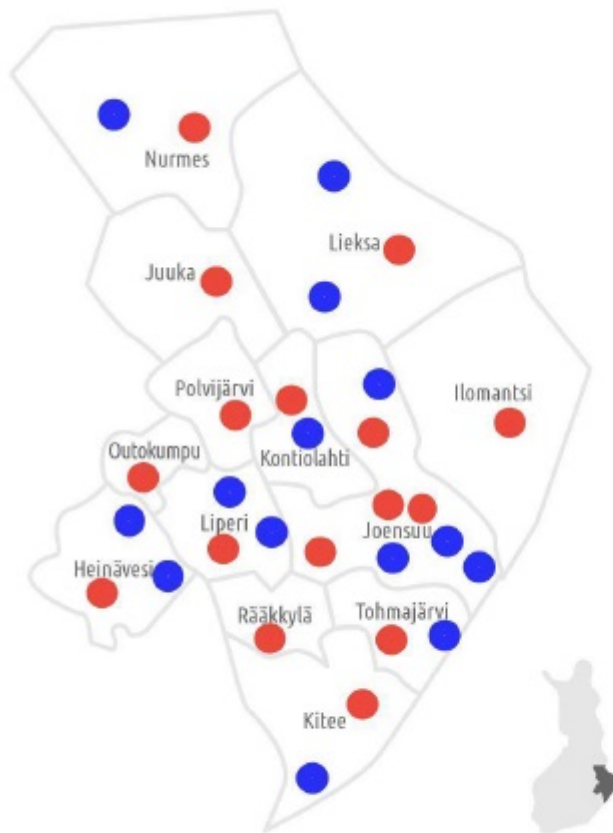
Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalvelua osana hyvinvointialueen sille määrämiä tehtäviä. Ensihoitopalvelun toteutumasta on annettu erillinen selvitys.

Hälytyspalvelujen järjestetään osittain lähipalveluna ja osin keskitettyinä palveluina. Lähipalvelut tuotetaan laajasta pelastusasemaverkosta lähimmältä pelastusasemalta. Keskitettyjä palveluja ovat pelastustoiminnan vaativat suorituskyvyt sekä pelastustoiminnan johtaminen.

Hälytystoiminnan palvelut on mitoitettu siten, että pelastuslaitos pystyy hoitamaan enintään 20 lyhytaikaista tehtävää vuorokaudessa. Tämän määrän ylittävät tai kestoaltaan pidemmät tehtävät edellyttävät toimintavalmiuden kohottamista ja resurssien järjestelyä. Mitoitus perustuu riskianalyyysiin ja toteutuneisiin onnettomuusmääriin.

Onnettomuuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut ovat keskitettyjä palveluja. Yleistä neuvontaa, opastusta ja koulutusta onnettomuuksien estämiseksi ja niiden torjumiseksi annetaan kaikilta pelastusasemilta turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaisille kohderyhmille.

Pelastustoimen palvelut tuotetaan pelastusasemilta.

Kuva 1: Pelastusasemat Pohjois-Karjalassa. Punaisella värillä olevilta asemapaikoilta päivystää myös ensihoitopalvelu.

Pelastuslaitoksella on 31 pelastusasemaa maakunnan alueella. Pelastusasemat ovat pelastustoiminnan palvelujen kivijalka ja mahdollistavat nopean lähiavun antamisen maakunnassa tapahtuviin onnettomuuksiin ja vaaratilanteisiin.

Palvelujen saatavuus

PELASTUSTOIMINTA

Pelastustoimen palvelujen saatavuuden keskeinen mittari on toteutunut toimintavalmiusaika.

Toimintavalmiusaikatarkastelu

	Riskiluokka			
	I	II	III	IV
<i>Ensimmäisen yksikön riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina</i>	6 min	10 min	20 min	-
<i>Ensimmäisen yksikön ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso prosentteina (min 50 %)</i>	67 %	90 %	96 %	-
<i>Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoite (mediaani) minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä, riskiluokista riippumatta</i>	9:03			
<i>Pelastustoiminnan riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuuttina</i>	11 min	14 min	22 min	-
<i>Pelastustoiminnan ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso prosentteina (min 50 %)</i>	81 %	75 %	79 %	-
<i>Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoite (mediaani) minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä yhteensä riskiluokista riippumatta</i>	17:56			
<i>Pelastusjoukkueen riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina</i>	20 min	30 min	30 min	-
<i>Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikatavoite (mediaani) minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä yhteensä riskiluokista riippumatta</i>	26:27			

Ruututarkastelu

	Riskiluokka			
	I	II	III	IV
<i>Riskiruutujen kokonaismäärä riskiluokittain edellisen kalenterivuoden lopussa</i>	7 kpl	107 kpl	121 kpl	22854 kpl
<i>Riskiruutujen lukumäärä, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika ei täyty vähintään 50 %:ssa kiireellisistä pelastustoimen tehtävistä edellisen kalenterivuoden aikana.</i>	2 kpl	10 kpl	1 kpl	- kpl *
<i>Jatkuva puute: Riskiruutujen lukumäärä, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika ei täyty vähintään 50 %:ssa kiireellisistä pelastustoimen tehtävistä minään neljänä edellisenä kalenterivuotena.</i>	2 kpl	1 kpl	0 kpl	- kpl *
<i>Riskiruutujen lukumäärä, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei täyty vähintään 50 %:ssa kiireellisistä tehtävistä edellisen kalenterivuoden aikana (IV-luokan riskiruudun osalta raja 38 min, jos ei toisin päätetty)</i>	1 kpl	11 kpl	2 kpl	23 kpl
<i>Jatkuva puute: Riskiruutujen lukumäärä, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei täyty vähintään 50 %:ssa kiireellisistä pelastustoimen tehtävistä minään neljänä edellisenä kalenterivuotena. (IV-luokan riskiruudun osalta raja 38 min, jos ei toisin päätetty)</i>	0 kpl	0 kpl	0 kpl	0 kpl

Toimintavalmiusaikojen mediaanit			
	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan mediaani	9:04	9:02	9:03
Pelastustoiminnan toimintavalmiusajan mediaani	15:19	17:19	17:56
Pelastusjoukkueen toimintavalmiusajan mediaani	25:48	23:52	26:27

Pelastustoiminnan palvelujen saatavuus niille asetettujen aikavaatimusten näkökulmasta toteutuu hyvällä tasolla. Pelastuslaitos on pystynyt suorittamaan tehtävänsä onnettomuus- ja vaaratilanteissa pääosin vaaditulla tasolla. Suurimmat ongelmat ovat lähipelastusasemien toiminnassa, jossa kaikissa tapauksissa lähin tarkoituksenmukainen pelastusyksikkö ei henkilöstöpuutteiden vuoksi lähde suorittamaan tehtävää. Tämä tilanne viivästyttää avun saamista siihen saakka, että seuraava hälytetty yksikkö saavuttaa kohteen.

Pelastustoimen tuottaman nopean avun toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet eivät toteutuneet 1. riskiluokan alueella. Joensuun keskustan alueella on yksittäisiä riskiruutuja, joilla asetetut tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista.

Neljän vuoden tarkastelujaksolla on muodostunut kolme ongelmaruutua, joissa ei palvelutasopäätöksen mukainen toimintavalmiusaika toteudu. Ruudut sijaitsevat Joensuussa Penttilän ja Rantakylän alueella (1. luokan ruuduissa) sekä Liperin Honkalammella (2. luokan ruutu). Valtakunnallinen toimintavalmiuden suunnitteluohje muuttuu vuonna 2026, ja tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että Penttilässä ja Rantakylässä sijaitsevat 1. luokan ruudut muuttuvat 2. luokkaan ja näin olleen vaadittu toimintavalmiusaika pitenee. Liperin Honkalammella tulee niin ikään tapahtumaan ruutumuutoksia.

Tarkasteltuna yksittäisiä 1-3 -luokan ruutuja pelastustoimen tehtäviä oli kaikkiaan 176 ruuduissa (kaikkien 1-3. -luokan ruutujen määrä yht. 235 kpl). Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoite ei toteutunut 13 ruudussa. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei toteutunut 15 ruudussa. Kumpikaan toimintavalmiusaika ei toteutunut 3 ruudussa.

Pelastustoimen ensimmäinen yksikkö saavutti 84 % kaikissa kiireellisistä hälytystehtävistä vaaditussa tavoiteajassa. Vähimmäisvaatimus on 50 %.

Toimintavalmiuden tason riittävyyden arvioiminen tulevien vuosien osalta on haasteellista, koska toimintavalmiuden suunnitteluohjetta on muutettu muun muassa ensimmäisen yksikön vähimmäisvaatimuksia ja toimintavalmiusaikatavoitteita. Lisäksi riskiruutuaineistossa on tapahtunut ruutumuutoksia, sekä ruutujen sijainneissa, että ruutujen luokissa.

Valmius ja resurssit

Pelastuslaitos seuraa päivittäin pelastustoiminnan valmiutta ja valmiutta säädetään turvallisuustilanteen ja muiden pelastuslaitoksen toimintaan liittyvien seikkojen perusteella.

Pelastuslaitoksella käytössä kolmiportainen pelastustoiminnan johtamisen järjestelmä. Päivystävä päällikkö huolehtii pelastuslaitoksen operatiivisesta yleisjohtosta ja toimintavalmiudesta. Päivystävä palomestari vastaa pelastustoimen kenttäjohtosta, kuten pelastusyksiköiden tarkoituksenmukaisesta käytöstä, ohjauksesta ja valvonnasta. Pelastusryhmien johtajat huolehtivat pelastusryhmästään.

Pelastustoimintaa johtaa aina pelastusviranomainen ja tämän toimintaa tukee tilannepaikan johtaja. Tämän lisäksi toimintaa tukee Itä-Suomen pelastuslaitosten yhteinen tilannekeskus Kuopiossa.

Pelastuslaitoksen valmius toteutuu pääsääntöisesti suunnitellussa tasossa. Suurin yksittäinen toimintavalmiusongelmien aiheuttaja on henkilöstön äkillinen sairastuminen tai muu saatavuusongelma. Nopean avun saatavuuden kannalta vakavin toimintavalmiusongelma aiheutuu tilanteessa, jossa lähin pelastusyksikkö ei reagoi tehtävään. Syynä siihen, ettei yksikkö reagoi hälytykseen on henkilöstöpula. Erityisesti pienimmillä pelastusasemilla, joiden henkilöstömäärä on vähäinen, tilanne aiheutuu todennäköisimmin.

Pelastusasemilla, joiden toiminta on päätoimisella henkilöstöllä varmistettu, tätä ongelmaa ei ole, mikäli mainittu resurssi ei ole varattuna toisen tehtävän hoitoon. Pelastuslaitoksen toiminta on järjestetty siten, tehtävä saadaan hoidettua korvaavilla resursseilla, mutta tällöin toimintavalmiusaika voi toteutua pidempänä.

Tällä hetkellä pelastuslaitoksella on kymmenen sellaista pelastusasemaa, joilla on säännöllisesti ylläpidettäviä toimintavalmiusongelmia (Koli, Vieki, Ylämylly, Vihtari, Lehmo, Valtimo, Kesälahti, Reijola, Polvijärvi, Tuupovaara).

Pelastustoiminnan resurssien riittävyyttä arvioidaan jokaisen onnettomuustehtävän yhteydessä ja se raportoidaan toimenpiderekisteriin.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

Viertola Mika/9.4.2025

Resurssien riittävyys

Vuosi	Tehtävien lukumäärä	Hälytetty vaste ilmoitetun tehtävän mukaan				Saatiinko hälytetty vaste liikkeelle					Paikalle saatujen resurssien riittävyys tilanteen alussa						
		Yhmitetty	Sopiva	Alimitetty	Tieto puuttuu	Kyllä	Ei, henkilöstöpula	Ei, kalustopula	Ei, henkilö- ja kalustopula	Ei tarvittu	Tieto puuttuu	Henkilöstö riittämätön	Kalusto riittämätön	Henkilöstö ja kalusto riittämätön	Resurssit riittävät	Resurssit ylittävät	Tieto puuttuu
2021	2120	43	2011	48	0	2008	52	0	4	43	0	45	6	16	2013	27	0
2022	2007	50	1900	45	0	1861	52	4	6	81	0	80	3	11	1888	20	0
2023	1813	42	1728	29	0	1664	53	1	10	76	0	63	3	17	1701	17	0
2024	1702	50	1616	33	0	1573	42	1	4	80	0	34	5	9	1637	13	0
Yhteensä	7642	185	7255	155	0	7106	199	6	24	280	0	222	17	53	7239	77	0

Resurssit ovat suurimmassa osassa tehtävistä riittävät, mutta esimerkiksi suurissa rakennuspaloissa resurssit ovat usein riittämättömiä. Toisaalta mitä pidemmälle onnettomuus on kehittynyt sitä, enemmän resursseja onnettomuus sitoo. Resurssien riittävyys on hieman parantunut tarkastelujaksolla. Vuonna 2024 henkilöstömäärä oli riittämätön noin 2 %:ssa onnettomuuksista, kun vuonna 2022 vastaava luku on noin 4 %.

Henkilöstö

Pelastustoimen tehtävissä työskenteli vuoden 2024 lopussa 161 päätoimista henkilöä ja osa-aikaisia sivutoimisia pelastushenkilöitä ja sopimuspalokuntien hälytysosastojen jäseniä oli toiminnassa mukana yhteensä 519 henkilöä (sis. tehdaspalokuntien henkilöstön).

Henkilötyövuosina tarkasteltuna jakautui työpanos seuraavasti eri palveluluokkiin pelastustoiminta 149 htv, onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta 7,5 htv, varautuminen ja väestönsuojelu 1 htv sekä öljyvahinkojen torjunta 0,5 htv.

Päätoimisen pelastushenkilöstön keski-ikä on 43 vuotta ja sivutoimisen pelastushenkilöstön 40 vuotta.

Pelastustoimen työkykyperäiset poissaolot vähenivät edellisestä vuodesta 17 %, ollen yhteensä 2073 päivää (11,3 päivää/HTV2). Laatuporttiin tehtiin pelastustoimen tehtävistä 59 työturvallisuusilmoitusta ja työtapaturmia tapahtui 12 kappaletta.

Pelastustoimen palveluksesta eläköityi 4 henkilöä ja palveluksesta erosi 9 henkilöä, joista kolme henkilöä siirtyi toisiin tehtäviin pelastuslaitoksen sisällä.

Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita kuluneina vuosina. Valtakunnallinen pelastajapula on vaikeuttanut päätoimisen pelastushenkilöstön rekrytointia, joskin tilanne on pelastajakurssimäärien kasvun sekä muiden pelastuslaitosten toteuttamien henkilöstövähennysten takia hieman helpottanut. Sivutoimisen henkilöstön osalta ongelmana on toimintaan hakeutuvien henkilöiden keskittyminen Joensuun seudulle. Sivutoimisen henkilöstön määrä jakautu tarkoituksenmukaisella tavalla maakuntaan.

Henkilöstön ikääntyminen ja työterveyslaitoksen suositus pelastushenkilöstön fyysisen toimintakyvyn arvioinnista ovat osaltaan johtaneet erityistä vaaraa aiheuttavaan työhön kelpoisten (kuten savusukelluskelpoisuuden, pintapelastuskelpoisuuden ja savusukelluskelpoisuuden saavuttaneiden) vähenemiseen.

Pelastuslaitoksessa on useiden vuosien ajan pyritty kehittämään pelastustaktiikkaa ja -tekniikkaa siten, että henkilöstölle vähemmän vaarallisin toimintatavoin pystytään toteuttamaan tehokasta sammutustoimintaa. Pelastuslaitos on käyttöönottonut uusia sammutusteknisiä laitteita, kuten heittosammuttimia ja sammutussauvoja. Näillä laitteilla pyritään nopeuttamaan tehokkaan pelastustoiminnan alkamista jo pienillä henkilöstömäärillä.

Ajoneuvokalusto

Sammutusautojen keski-ikä on 20 vuotta ja säiliöautojen keski-ikä on 20 vuotta. Ajoneuvokaluston keski-ikänsä pitäminen tällä tasolla edellyttäisi 2 raskaan ajoneuvon hankintaa vuosittain. Lisäksi muu pelastuskalusto, kuten alukset ja veneet, maastokelpoinen kalusto ja uudet teknologiat vaativat investointeja.

Tällä hetkellä pelastustoimen investointitaso on investointitarpeeseen nähden liian alhainen. Laskennallinen investointitarve on vuosittain noin 2 milj. euroa, mutta toteutuva taso on jäänyt useiden vuosien ajan välille 0,5-1,5 milj. euroa.

VARAUTUMINEN VÄESTÖNSUOJELUUN

Pelastuslaitos on varautumisen suunnitelmakokonaisuudellaan varmistanut toimintaa normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Pelastuslaitoksella on väestönsuojelun suunnitelmavalmius ja tämän myötä valmius ottaa käyttöön poikkeusolojen organisaatiot, mukaan lukien väestönsuojeluorganisaatio. Materiaalista varautumista tehostettiin vesi- ja polttoainehuollon häiriöitä varten. Tulevina vuosina materiaalsen varautumisen tasoa tullaan edistämään investointiohjelman mukaisesti.

Vuoden 2024 aikana väestönsuojelun johto- ja erityistehtävissä toimivien koulutusta toteutettiin sisäisesti osana paikallispuolustus- sekä aluehallintoviraston valmiusharjoitusta.

Väestönsuojelun suunnittelun viranomaisyhteistyön osalta edellä mainittujen harjoitusten osalta pelastuslaitoksella on saatu tiivistettyä yhteistyötä koko hyvinvointialueen ja kaikkien toimialueiden kanssa. Lisäksi yhteistyötä on ylläpidetty Itä-Suomen pelastuslaitosten kanssa, yhteissuunnittelun eteenpäin vieminen väestönsuojelun ja -siirtojen osalta ja työ on edennyt yhteistyössä. Väestönsuojelun osalta palvelutason mukaiset toimenpiteet ovat toteutettavissa tarpeen vaatiessa.

Pelastuslaitoksen osalta varautumisen yhteistoiminta perustuu olemassa oleviin alueellisen yhteisen varautumisen rakenteisiin. Rakenteet ovat vakiintuneita ja toimivia, toimintoja on ylläpidetty. Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö toteutuu alueellisen varautumisen rakenteiden kautta hyvinvointialueen ja kuntien tekemän yhteistyösopimusten mukaisesti.

Siviilivalmiusyksikön resurssit ovat olleet muun muassa taloudellisista syistä olleet toimintavuoden aikana alimitoitettut.

ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISY JA KEMIKAALIVALVONTA

Valvontatoimintaa suunnitellaan jatkuvasti ja tavoitteet kirjataan vuosittain päivitettävään valvontasuunnitelmaan.

Valvontatoimintaa kohdennetaan riskiperusteisesti kohteisiin, joissa onnettomuusriski on kohonnut ja henkilöturvallisuuskohteisiin, joihin pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on pitkä. Valvontasuoritteiden osalta erikoiskohdevalvonnassa A1-A6 kohteissa toteuma oli 455 kpl, tavoite 450. Asuinkohteiden itsearviointissa 1500 tavoite ylittyi selvästi ja vastauksia saatiin 1664 kpl. Vastaamatta jättäneitä pienkohteita tarkastettiin 141 kpl. Muita valvontasuoritteita kirjattiin 1840 kpl, tavoitteen ollessa 1350 kpl. Valvontasuoritteiden osalta jokainen tavoite saavutettiin. Asumisturvallisuutta edistäviä tarkastuksia näistä oli 396 kpl.

Kemikaalien ja räjähteiden osalta valvontaa on suoritettu tarpeen mukaan ja kysyntään on pystytty vastaamaan. Kemikaaleihin liittyviä valvonnan suoritteita tehtiin vuoden aikana 70 kpl.

Kehittämisen kohteeksi on tunnistettu Pelastuslain 41 §:n mukaisen ilmoitusmenettelyn toteutuminen. Pelastuslaitoksen tulee tehdä poliisille ilmoitus tulipaloista, jotka ovat syttyneet tahallisesti, tuottamuksellisesti tai joiden syttymissyy jää epäselväksi. Tämän tavoitteen toteutumisessa pronto-selosteiden oikea-aikaisella täyttämällä on suuri merkitys. Selosteiden valvontaan ja onnettomuuskehityksen seurantaan on panostettu.

Tehtävä	henkilötyövuodet
Valvontatyön johto, suunnittelu ja kehittäminen	0,4
Rakentamisen- ja maankäytön ohjaus	0,5
Asiantuntijaverkosto toiminta	0,5
Yritysten ja laitosten määräaikaiset palotarkastukset 450 kpl	3
Paloturvallisuuden itsearviointi 1500 kpl	1
Asuinkohteiden valvonta. Resurssointi perustuu arvioon palauttamatta jätetyistä paloturvallisuuden itsearviointilomakkeiden määrästä (200–300 kpl)	1
Kemikaalivalvonta	0,2
Palontutkinta	0,25
Pelastussuunnittelun valvonta	0,25
Muu viranomaisyhteistyö	0,25
Pelastustoimen laitteiden toteuttamisen ohjaus	0,2
Palotarkastusohjelman kehitystyö (rekistereiden ylläpito)	0,25
Muut tarkastukset 1350 kpl	0,6
Yhteensä	8,4

Turvallisuusviestintää varten laaditaan vuosittainen Turvallisuusviestinnän suunnitelma. Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut toteutuvat lähipalveluna ja ne ovat saatavilla kaikkialla maakunnan alueella. Toteutamme kohdennettua turvallisuuskoulutusta kohteisiin ja toimintoihin, joihin pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on pitkä. Merkittävä kohderyhmä on myös hyvinvointialueen henkilöstön kouluttaminen. Alkusammutuskoulutuksia vuonna 2024 Siun soten henkilöstölle pidettiin 103 kpl ja osallistujia tilaisuuksiin oli koulutuskalenterissa 541.

Pisteytys	Tilaisuuksien lkm	osallistujamäärä	tulos	tavoite
1 taso (esim. suuret yleisötilaisuudet)	112	20727	20727	
2 taso (esim. käytännön alkusammutus)	159	6027	12054	
3 taso (esim. Häätä EA 4h)	88	1806	5418	
4. taso (esim. tulityökurssi)	17	191	764	
Yhteensä	376	28 751	38 963	121,8%

ONNETTOMUUSSEURANTA

Pelastustoimen hälytystehtäviä oli 3 202 kappaletta ja kokonaistehtävämäärän muutos edelliseen vuoteen oli – 1,0 %. Hälytystehtävien määrät vähentyivät tasaisesti pelastustoimen ja ensivastetehtävien osalla edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Pelastustehtävistä määrällisesti merkittävimpinä ryhminä erottuivat ensivastetehtävät 429 kappaletta, tulipalot 460 kappaletta, liikenneonnettomuudet 354 kappaletta, vahingontorjuntatehtävät 382 kappaletta ja erilaiset tarkistustehtävät 967 kappaletta.

Onnettomuusseurannassa huomionarvoista ovat:

- pitkään jatkunut maastopalokausi (joka jatkui lokakuun alkuun saakka), ja kauteen sisältyneet pitkäkestoiset maastopalot
- voimakas kesämyrsky elokuun lopussa,
- rakennuspalojen selvästi normaalia tiheämpi esiintyneisyys,
- poikkeuksellisen korkea palokuolemamäärä (7 henkilöä).

Onnettomuusvahingot	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Rakennuspalot ja -vaarat										
Palokuolemat lkm	3	1	2	2	1	0	2	1	1	7
Loukkaantuneita lkm	9	16	9	10	8	19	9	26	32	22
Pelastetut arvot										
Osallisena olleet henkilöt	203	683	308	230	616	202	179	206	157	268
Pelastetut henkilöt	2	10	11	13	7	0	1	24	16	4
Evakuoidut henkilöt	18	169	80	0	11	4	29	48	55	9
Omaisuuksvahingot	2,9 milj. €	3,7 milj. €	2,6 milj. €	2,6 milj. €	2,5 milj. €	3,9 milj. €	10,9 milj. €	4,6 milj. €	3,1 milj. €	4,3 milj. €
Pelastetut omaisuusarvot	94 %	96 %	94 %	91 %	89 %	82 %	75 %	91 %	90 %	84 %
Muut onnettomuudet										
Kuolleita lkm	34	27	12	18	26	12	15	10	12	12
Loukkaantuneita lkm	356	273	342	272	271	247	247	244	224	220
Palanut metsä/maasto ha	10,2	8,8	8,8	4,8	14	31	34	12	27	55
Pelastetut arvot										
Osallisena olleet henkilöt	1252	1281	1126	1133	1254	1035	1117	1064	1237	835
Pelastetut henkilöt	70	80	53	64	89	76	74	70	58	75
Evakuoidut henkilöt	1	1	0	1	0	100	2	2	51	0

PELASTUSTOIMEN TALOUS JA TUOTTAVUUS

Tilinpäätöstietojen ja hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä ja sen liitteissä annettujen tietojen pohjalta laaditaan pelastustoimen talouden tilaa koskeva selvitys sisäministeriössä ja aluehallintovirastoissa. Sisäministeriön vuosittaisessa selvityksessä ja aluehallintovirastojen vuosittaisissa asiantuntija-arvioissa verrataan kunkin hyvinvointialueen pelastustoimen talouden tilaa suhteessa muihin ja valtakunnalliseen keskiarvoon.

Talousarvion toteumassa huomioidaan sekä sisäiset että ulkoiset kulu- ja tuottoerät (ml. vyörytyskulut ja -tuotot). Pelastustoimen ulkoiset tulot olivat 0,27 milj. euroa ja laskennallinen valtion rahoitus 16,46 milj. euroa. Pelastustoimen menot olivat 17,01 milj. euroa ja poistot 0,43 milj. euroa yhteensä 17,43 milj. euroa. Tiliryhmittäin tarkasteltuna henkilöstömenojen olivat 11,6 milj. euroa, palvelujen ostot 1,44 milj. euroa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat 1,1 milj. euroa, muut toimintakulut 2,75 milj. euroa.

Vyörytyskulujen jakotekijöinä käytetään esimerkiksi toimintakuluja, henkilöstömäärää tai palkkamenoja, päätelaitteiden, käyttäjien tai lisenssien määrää, palvelujen ostoja tai tilojen neliömäärää. Pelastustoimelle kohdistettavat toimialariippumattomat hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset 6,3 milj. euroa, joista pelastustoimelle kohdistetut sisäiset vuokrat olivat yhteensä 2,8 milj. euroa ja toimialariippumattomien ICT-palveluiden ja -järjestelmien kustannukset 0,1 milj. euroa.

Talouden toteumatietojen mukaan valtion rahoitus ei ollut riittävää pelastustoimen lakisääteisten palveluiden tuottamiseen.

Hyvinvointialueen palvelut on suunniteltava ja toteutettava taloudellisesti ja vaikuttavasti. Vuonna 2024 toteutettiin uudistusohjelma pelastustoimen operatiivisten palveluiden saattamiseksi lakisääteiselle tasolle. Vuoden aikana hyvinvointialueen talousennusteen käännäytyä alijäämäiseksi myös pelastustoimelle kohdistettiin 0,26 milj. euron säätötoimenpiteet, jotka kohdistuivat pääasiassa henkilöstömenoihin.

Pelastustoimen palvelujen nettokustannukset olivat vuonna 2023:

Pohjois-Karjala	103 euroa/asukas/vuosi, (tilinpäätösennuste 2024 mukaan 107 e/asukas/vuosi)
Valtakunnallinen	111 euroa/asukas/vuosi

Verrokkiryhmän pelastuslaitosten nettokustannukset olivat:

Kainuu	139 euroa/asukas/vuosi
Lappi	152 euroa/asukas/vuosi
Etelä-Savo	160 euroa/asukas/vuosi

KEHITTÄMISTOIMENPITEIDEN ETENEMINEN

Pelastuslaitos on kehittänyt päivittäisvalmiutta vuosina 2020-2024 merkittävästi, jolloin pelastuslaitoksessa on toteutettu toimintavalmiuden kehittämisvaiheet 1-2. Vaiheiden sisältämät toimenpiteet on kuvattu palvelutasopäätöksessä ja ne ovat toteutuneet suunnitellusti. Toteutettuja toimenpiteitä ovat muun muassa:

- Pelastuslaitos on perustanut päivystävät pelastusasemat Nurmekseen, Outokumpuun, Ilomantsiin ja Kiteelle. Mainituille pelastusasemille on resursoitu päätoimista henkilöstöä siten, että pääasiallisena toimintamuotona varmistetaan ympärivuorokauden seudullinen pelastusviranomaispäivystys. Mainittujen pelastusasemien toimintaa on vahvistettu myös muilla keinoin siten, että niiden edellytykset pelastustoiminnan toteuttamiseen seudullisesta paranevat. Kehittämistoimenpide on vielä kesken Ilomantsin pelastusaseman osalta.

- Vastaavassa aikataulussa pelastustoimen varallaolojärjestelmää on kevennetty ja sen keventäminen tulee jatkumaan edelleen.
- Pelastuslaitos on perustanut vuonna 2022 uuden pelastusaseman Joensuun eteläiselle ruutukaava-alueelle Pekkalaan. Pelastusasemalle on sijoitettu kevyt pelastusyksikkö, jonka toimintasäde on normaalia pelastusyksikköä laajempi ja mainitulla yksiköllä tuetaan pelastustoimintaa keskeisellä maakunta-alueella.

Vuosille 2023–2027 vahvistetussa palvelutasopäätöksessä kuvataan toimintavalmiuden kehittämisen seuraavan vaiheen sisältö ja sen keskiössä on lähipelastusasemien toiminnan turvaaminen.

Pelastuslaitoksessa on käynnissä seuraavat kehittämiskohteet tai hankkeet:

- metsäpalomuodostelma: Pelastuslaitos on osallistunut yhdessä muiden Itä- ja Kaakkois-Suomen pelastuslaitosten kanssa EU-pelastuspalvelumekanismin toimintaan ja sitoutunut metsäpalomuodostelmalla (FI GFFF-V) tukemaan pelastuspalvelumekanismin kautta muiden EU-alueen valtioiden pelastustoimintaa. Metsäpalomuodostelma on kehittänyt pelastuslaitoksen henkilöstön osaamista ja parantanut pelastuslaitoksen kalustollista valmiutta myös kotimaisien tehtävien hoidossa. Pelastuslaitos osallistui pelastushenkilöstön valmiussiirtoon Portugaliin kesällä 2024.
- CBRNE: pelastuslaitoksen torjuntakyvyn parantaminen kemiallisten, biologisten, radioaktiivisten, ydinaseiden ja räjähteiden aiheuttamiin uhkiin
- SOPE: pelastuslaitoksen torjuntakyvyn parantaminen rakennussortumissa
- Huoneistopalo -hanke: tulipalossa altistumisen seuraukset ihmiselle. Kyseessä on Pelastusopiston johtama tutkimushanke.

Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen muuttumisen perusteella pelastustoimen palvelutasopäätös uudistetaan vuoden 2025 aikana siten, että se tulee voimaan 1.1.2026.